

Sygn. akt : VU 43/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek odwołania E. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 listopada 2012 roku

znak(...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 listopada 2012 roku znak (...) w ten sposób, że zalicza wnioskodawczyni E. P. do stażu okres zatrudnienia od 18 lipca 1983 roku do 31 lipca 1983 roku w Przedszkolu (...) Ś.,

II. w pozostałym okresie odwołanie oddala.

Sygn. akt VU 43/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Oddział w (...) ustalił ponownie E. P. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. uwzględniając podstawę wymiaru kapitału w kwocie 1.021,76 zł, okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 3 miesięcy i 28 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 2 dni. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia E. P. w (...) Przedszkolu w Ś. od 8 lutego 1983 r. do 7 czerwca 1983 r. oraz od 18 lipca 1983 r. do 31 lipca 1983 r. z uwagi na brak dokumentów potwierdzających okres i wymiar czasu pracy we wskazanej placówce.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. P., domagając się ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego. Wskazała, iż w okresie od 8 lutego 1983 r. do 7 czerwca 1983 r., jako słuchaczka ostatniego roku Studium (...) w G., odbywała płatną praktykę w (...) Przedszkolu w Ś., zaś w okresie od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 1983 r. była zatrudniona we wskazanej placówce na podstawie umowy o pracę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie. Wskazał, że jakkolwiek w okresie od 8 lutego 1983 r. do 7 czerwca 1983 r. E. P. odbywała płatną praktykę w (...) Przedszkolu w Ś., to brak było jakichkolwiek dowodów

na to, że z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym. Okres zatrudnienia w (...) Przedszkolu w G. od 18 lipca 1983 r. do 31 lipca 1983 r. nie podlegał natomiast uwzględnieniu do stażu ubezpieczeniowego z tego względu, że brak było dowodów na to, aby w okresie tym ubezpieczona w rzeczywistości świadczyła pracę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. P., urodzona w dniu (...), w okresie od 1 września 1977 r. do 20 czerwca 1983 r. była słuchaczką Studium (...) w G.. W ostatnim roku nauki, w okresie od 8 lutego 1983 r. do 7 czerwca 1983 r. wnioskodawczyni odbywała płatną praktykę w (...) Przedszkolu w Ś.. Podjęcie praktyki związanej z przedmiotem kształcenia było warunkiem ukończenia nauki w Studium (...) w G..

W ramach odbywanych praktyk wnioskodawczyni prowadziła zajęcia w grupie trzy- i czterolatków pod nadzorem nauczyciela zatrudnionego w placówce. Praktyki odbywały się w czasie zajęć podstawowych, od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 13:00.

Za wykonaną pracę E. P. otrzymywała wynagrodzenie wypłacane przez inspektorat.

Dowód: - przesłuchanie wnioskodawczyni: 00:29:57-00:48:19;

- zeznania świadka G. R.:00:06:57-00:19:03;

- zeznania świadka M. R. 00:19:03-00:29:57;

- akta osobowe: dyplom, k. A-4.

Po zakończeniu praktyki, w okresie od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 1983 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Przedszkolu (...) w Ś. na stanowisku nauczycielki, w wymiarze 24 godzin zajęć dydaktycznych tygodniowo.

Dowód: - przesłuchanie wnioskodawczyni: 00:29:57-00:48:19;

- zeznania świadka M. R. 00:19:03-00:29:57;

- akta osobowe: karty oceny pracy zawodowej nauczyciela, k. A-8; wniosek o zatrudnienie, k. B-1; umowa o pracę z dnia 18.07.1983 r., k. B-3.

Decyzją z dnia 14 września 2011 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił wnioskodawczyni wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 78.019,70 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił podstawę wymiaru, do obliczenia której uwzględniono przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 83,69 %, okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 3 miesiące i 28 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 2 dni.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 12 października 2011 r. E. P. złożyła wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego poprzez uwzględnienie okresu zatrudnienia w Przedszkolu (...) w Ś..

Dowód: akta kapitałowe: wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego, k. 22.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie E. P. zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, na dzień 1 stycznia 1999r. ustala się kapitał początkowy.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (ust. 2).

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że uwzględnieniu do wymiaru okresów składkowych podlegał okres zatrudnienia E. P. w Przedszkolu (...) w Ś. od dnia 18 lipca 1983 r. do dnia 31 lipca 1983 r.

Jak wynika z treści art. 6 ust. 2 pkt 1 lit a ustawy emerytalnej, za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie.

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, iż z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych (wniosek o zatrudnienie, karta ocen pracy zawodowej nauczyciela, umowa o pracę z dnia 18 lipca 1983 r.) wynikało, że w okresie od 18 lipca 1983 r. do dnia 31 lipca 1983 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w Przedszkolu (...) w Ś.. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w zeznaniach M. R., która podała, że E. P. została zatrudniona we wskazanej placówce w czasie wakacji szkolnych, z uwagi na braki kadrowe.

W oparciu o treść umowy o pracę z dnia 18 lipca 1983 r. Sąd ustalił ponadto, że w Przedszkolu (...) w Ś. wnioskodawczyni była zatrudniona w wymiarze 24 godzin dydaktycznych tygodniowo, a więc w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Zgodnie bowiem z treścią art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w wersji obowiązującej w spornym okresie, tygodniowy wymiar liczby godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6-letnich wynosił 25 godzin, natomiast tygodniowy wymiar liczby godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami dzieci 6-letnich wynosił 22 godziny.

Z powyższych względów, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., Sąd zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Oddział w L. z dnia 9 listopada 2011 r. znak (...) w ten sposób, że zaliczył E. P. do stażu ubezpieczeniowego okres zatrudnienia od 18 lipca 1983 r. do 31 lipca 1983 r. w Przedszkolu (...) w Ś..

W pozostałym zakresie odwołanie E. P. podlegało oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie II orzeczenia.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że okres odbywania płatnej praktyki w (...) Przedszkolu w Ś. w czasie nauki w Studium (...) w G. nie jest okresem zatrudnienia młodocianych, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej. Z przywołanego przepisu wynika, iż za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie

było obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne - m.in. dotyczące zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego w warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. W związku z powyższym, w rozpoznawanej sprawie, oceny statusu prawnego wnioskodawczynie w okresie nauki w Studium (...) w G. dokonać należało w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z dnia 21 lipca 1958 r., Nr 45, poz. 226 z późn. zm.),

- uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 26 września 1958 r. w sprawie zatrudnienia młodocianych przez zakłady pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbywania wstępnego stażu pracy (M.P. z dnia 17 października 1958 r., Nr 78, poz. 453),

- ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z dnia 21 lipca 1961 r., Nr 32, poz. 160 z późn. zm.).

Jak wynika z przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z dnia 21 lipca 1958 r., Nr 45, poz. 226 z późn. zm.), okres nauki zawodu jest okresem zatrudnienia tylko wówczas, gdy uczeń szkoły zawodowej był jednocześnie zatrudniony na podstawie zawartej z pracodawcą umowy o pracę w celu nauki zawodu lub w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Oznacza to z kolei, że okres praktycznej nauki zawodu podlega wliczeniu do stażu ubezpieczeniowego, jeżeli uczeń szkoły zawodowej pozostawał w tym czasie w stosunku pracy z danym zakładem pracy. W takiej sytuacji nauka podjęta przez ucznia stanowiła niejako konsekwencję nawiązanego stosunku pracy. Umowa, jak wskazano wyżej, była bowiem zawierana w celu nauki zawodu lub w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Powyższe wiązało się ściśle z podleganiem przez ucznia rygorom stosunku pracy i korzystaniem przez niego z takich uprawnień jakie ten stosunek gwarantował (np. brak okresu wakacyjnego, prawo do urlopu wypoczynkowego, otrzymanie świadectwa pracy, potwierdzającego okres zatrudnienia).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało stwierdzić, że w okresie od 8 lutego 1983 r. do 7 czerwca 1983 r. E. P. nie posiadała statusu pracownika.

Na wstępie należy zauważyć, iż w aktach w aktach osobowych oraz ubezpieczeniowych brak było jakichkolwiek dokumentów potwierdzających fakt zatrudnienia E. D. przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę. Z zeznań G. R. i M. R. wynikało natomiast, że zajęcia praktyczne, które ubezpieczona odbywała w ramach nauki w Studium (...) w G. stanowiły warunek ukończenia nauki w tej szkole. Wnioskodawczynie miał więc przede wszystkim obowiązek nauki. Praktyka przewidziana była natomiast jako przedmiot, który oceniany był w ramach okresowych osiągnięć ucznia. Wskazuje na to kserokopia dziennika praktyk pedagogicznych, który ubezpieczona załączyła do akt sprawy. Znamienna jest również okoliczność, że za wskazany okres wnioskodawczynie uzyskała świadectwo ukończenia szkoły, nie zaś świadectwo pracy.

Sąd miał na uwadze, że jakkolwiek przesłuchani w sprawie świadkowie zeznali, że w okresie odbywania praktyk na rzecz wnioskodawczynie wypłacano wynagrodzenie, to jednak zdaniem Sądu świadczenie to nie miało charakteru wynagrodzenia za pracę, a jedynie formę pomocy materialnej uczącej się młodzieży. Przede wszystkim bowiem zobowiązany do jego wypłaty był inspektorat, nie zaś potencjalny pracodawca, tj. Przedszkole (...) w Ś.. Co więcej, kwoty te były niższe niż wynagrodzenie wypłacane w spornym okresie na rzecz nauczycieli zatrudnionych w placówce. Poza tym świadczeniem E. P. nie otrzymywał natomiast innych świadczeń - takich, które miałyby charakter pracowniczy.

W świetle powyższych okoliczności, sposób realizacji zajęć praktycznych w spornym okresie stanowił w rzeczywistości formę praktyki szkolnej i nie tworzył stosunku zatrudnienia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 kpc sąd orzekł jak w sentencji wyroku.